

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מירב בן ארי

פ/5669/25

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – הצמדת קצבת נכות מעבודה לשכר הממוצע במשק), התשפ"ה–

2025

1. תיקון סעיף 1 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "הסכום הבסיסי", בחלק המתחיל במילים "הסכום הבסיסי יעודכן" –

(1) בפסקה (1)(א), המילים "לפי הוראות סימן ח' בפרק ה' או" – יימחקו;

(2) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) על אף הוראת פסקה (2), לעניין דמי פגיעה, קצבה לנכה עבודה וגמלאות לתלויים, המשתלמים לפי הוראות סימנים ד', ה' וז' בפרק ה' – ב-1 בינואר של כל שנה לפי שיעור עליית השכר הממוצע, המעודכן באותו יום, לעומת השכר הממוצע המעודכן ב-1 בינואר של השנה הקודמת שבה הגמלה עודכנה";

2. תיקון סעיף 110 בסעיף 110 לחוק העיקרי, במקום האמור בו יבוא:

"(א) קצבת הנכות תשתנה ב-1 בינואר של כל שנה לפי שיעור התנודות שחלו בשכר הממוצע מ-1 בינואר הקודם (להלן בסעיף זה – שיעור התנודות).

(ב) קצבה שהוגדלה לפי שיעור התנודות או מכוח סעיף 105(ב) לא תעלה על סכום השווה לסכום הבסיסי כפול 5, בשיעור יחסי לאחוזי דרגת הנכות."

דבריו הסבר

בהגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 1 וכן בסעיף 110 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995, נקבעות הוראות לעניין אופן הצמדת קצבאות מסוימות, ובכלל זה קצבת נכות מעבודה. כיום,

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

קצבת נכות מעבודה מוצמדת למדד המחירים לצרכן, כאשר ההצמדה מתבצעת אחת לשנה. מוצע לתקן את מנגנון ההצמדה כך שקצבת נכות מעבודה תוצמד לשכר הממוצע במשק במקום למדד המחירים לצרכן, וזאת בדומה למצב החוקי שהיה קיים עד שנת 2003. הצמדת הקצבה לשכר הממוצע במשק תבטיח עדכון הולם יותר של הקצבאות בהתאם לשינויים הכלכליים.

בתיקון זה מוצע להשמיט מפסקה (1) של מנגנון העדכון של ההגדרה "הסכום הבסיסי" את ההתייחסות לקצבאות המשתלמות לפי סימן ח' בפרק ה' ולהוסיף את פסקה (5) אשר תקבע כי דמי פגיעה, קצבת נכות מעבודה וגמלאות לתלויים יעודכנו בהתאם לעליית השכר הממוצע במשק בכל 1 בינואר, במקום בהתאם לשיעור עליית המדד.

כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 110 לחוק, כך שבמקום הצמדה לפי שיעור עליית המדד תחושב ההצמדה לפי התנודות שחלו בשכר הממוצע במשק. מהלך זה מבטיח התאמה טובה יותר לשוק העבודה ולמגמות הכלכליות במשק.

תיקון זה מטיב עם מקבלי קצבת נכות מעבודה, שכן הוא מבטיח שהגמלאות יעודכנו בהתאם לרמת ההכנסה הממוצעת במשק ולא רק בהתאם לשינויים במחירי הצריכה. שינוי זה יעניק יציבות רבה יותר למקבלי הקצבאות ויבטיח שהקצבאות ישקפו את המציאות הכלכלית במשק באופן הוגן וריאלי. בנוסף, ההתאמה למודל הנהוג בביטוח הלאומי לעניין קצבת נכות כללית תאפשר אחידות בין סוגי המבוטחים השונים בקצבאות נכות.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת שלום דנינו וקבוצת חברי הכנסת (פ/5620/25).

הצעת החוק זהה לפ/5620/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד באדר התשפ"ה (24.03.2025)